

Lovforslag nr. L 135. Fremsat den 29. januar 2003 af socialministeren (Henriette Kjær)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Mulighed for madordninger i børnehaver mod fuld forældrebetaling)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 755 af 9. september 2002, som ændret ved § 3 i lov nr. 1092 af 16. december 2002, § 1 i lov nr. 1066 af 17. december 2002, lov nr. 1067 af 17. december 2002, lov nr. 1070 af 17. december 2002 og lov nr. 1071 af 17. december 2002, foretages følgende ændring:

1. Efter § 15 a indsættes:

»§ 15 b. Kommunen kan beslutte at give mulighed for madordninger i dagtilbud efter § 7 til børn i alderen fra 3 år og derover.

Stk. 2. Forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud beslutter, om der skal oprettes en madordning efter stk. 1, og hvordan den skal tilrettelægges. I puljeordninger efter § 11, hvor der ikke er en forældrebestyrelse, træffer puljeordningen beslutningen.

Stk. 3. De enkelte forældre med børn i et dagtilbud med madordning efter stk. 1 beslutter, om de vil benytte madordningen og betaler den fulde udgift til madordningen.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2003.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrund for lovforslaget

I regeringens regelforenklingsprogram indgår, at reglerne om forældrebetaling forenkles, bl.a. med mulighed for at opkræve fuld betaling for mad til børnene.

Det fremgår desuden af kommuneaftalen for 2003, at regeringen og KL er enige om, at »Regeringen vil søge tilslutning til, at der indføres mulighed for, at kommunerne kan tilbyde madordning i børnehaverne (dagtilbud for 3-6 årige) mod fuld forældrebetaling. Det er en forudsætning, at madordningen omfatter alle børn i den enkelte børnehave.«

Med forslaget er det hensigten, at give kommunerne mulighed for at tilbyde forældre med børn i dagtilbud mere service uden at det belaster den kommunale økonomi, at sikre mulighed for at eksisterende og vel fungerende forældreorganiserede madordninger kan fortsætte, og at udvide grundlaget for at små børn kan få god og sund mad, mens de er i dagtilbud. I regeringsudspillet fra september 2002 »Sund mad hele livet – de nationale mål og strategier for folkesundheden 2002-10« er et af indsatsområderne at give gode rammer og muligheder for at spise sundt, fx gennem politikker for mad- og måltidsordninger.

De gældende bestemmelser om forældrebetaling

Kommunalbestyrelsen (kommunen) kan ved fastlæggelse af mål og rammer for dagtilbuddene træffe beslutning om en overordnet kostpolitik. Kommunen kan bl.a. beslutte, om børnene får mad, mens de er i daginstitutionen, som en integreret del af dagtilbuddet, eller forældrene skal medbringe mad til børnene.

Når mad til børnene er en del af dagtilbuddet, indgår madudgifterne i de budgetterede driftsudgifter som grundlag for beregning af forældrebetalingen. Forældrene betaler efter § 15 i serviceloven 30 pct. af de budgetterede udgifter ved ophold i dagtilbuddet, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Hertil kommer regler om søskenderabat, økonomisk og socialpædagogisk friplads. I kommu-

ner med pasningsgaranti efter servicelovens § 15 a kan kommunen opkræve op til 3 pct. yderligere i særlig forhøjet forældrebetaling for børn i alderen 26 uger og indtil barnets skolestart. Der kan ikke opkræves forhøjet forældrebetaling af forældre, der har fået beløget hel eller delvis friplads.

Når maden er en del af dagtilbudsydelsen, kan kommunen således ikke opkræve betaling ud over de 30 (33) pct. af udgifterne til maden.

Almindeligvis får børn i vuggestuealderen mad som en integreret del af dagtilbuddet, mens det omvendt for børn i børnehavealderen og derover er mest almindeligt, at forældrene skal give børnene madpakke med, og at mellemmåltider mere eller mindre er regnet ind i dagtilbuddet.

Rundt om i landet findes forskellige former for frivillige madordninger som supplement til dagtilbuddet, hvor forældre i stedet for at give børnene mad med betaler et beløb til en forældreforening eller lignende, hvorefter beløbet typisk gives videre til daginstitutionen, som sørger for indkøb og tilberedning af maden.

Lovforslagets indhold

Det foreslås, at kommunen kan beslutte, om der skal være mulighed for at indføre madordninger, som betales af forældrene, i dagtilbuddene i kommunen. Herved sikres et lovmæssigt grundlag for at kunne opretholde de forældreorganiserede mad- og måltidsordninger, som findes rundt omkring, og der skabes mulighed for at udvide antallet af sådanne ordninger, som mange forældre og dagtilbud ønsker og har efterspurgt.

Kommunen kan alternativt fortsat beslutte, at maden skal indregnes i dagtilbuddenes driftsudgifter og hermed i grundlaget for beregning af den almindelige forældrebetaling. Beslutter kommunen at fortsætte med denne model, skal forældrene fortsat betale 30 (33) pct. af udgifterne til kosten over den almindelige forældrebetaling, og forældrene kan ikke fravælge madordningen og betalingen for den.

Kommunen kan vælge at give mulighed for forældrebetalte madordninger i alle dagtilbud eller alene i en del af dagtilbuddene. Herved bliver der flere valgmuligheder for forældrene.

Det foreslås, at madordninger, som betales af forældrene, kan indføres i dagtilbud efter servicelovens § 7, som typisk optager børn i alderen fra 3 år og derover. Aldersafgrænsningen nedad har til formål at sikre, at kostpolitikken for børn i vuggestuer og dagpleje, hvor kosten i dag i meget stor udstrækning er indregnet i den almindelige forældrebetaling, ikke ændres. Det foreslås, at der ikke sættes en aldersafgrænsning opad, idet det vurderes som mest hensigtsmæssigt, at der bliver mulighed for også at lade større børn være omfattet af en madordning, der betales af forældrene, fx af hensyn til søskende i aldersintegrerede institutioner.

De dagtilbud, inden for hvilke der kan oprettes madordninger, er med denne afgrænsning børnehaver, aldersintegrerede daginstitutioner, dagpleje og puljeordninger, jf. servicelovens §§ 9 – 11. For så vidt angår aldersintegrerede institutioner, kan madordninger efter denne bestemmelse ikke omfatte børnegrupper for børn under 3 år.

Inden for kommunens overordnede mål og rammer for dagtilbud foreslås det, at forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud kan beslutte, om den ønsker en madordning, der betales af forældrene. Forældrebestyrelsen fastsætter i givet fald, hvordan madordningen konkret skal tilrettelægges.

Der foreslås en helt enkel model for madordninger, der i høj grad lægger op til, at der opnås enighed blandt forældrene om, hvordan en madordning skal være. Gennem dialogen om madordninger kan der findes frem til løsninger, der kan indpasses med det konkrete dagtilbuds pædagogiske principper og forældrenes forventninger til en madordning. Dialogen er den bedste basis for at skabe opbakning til ordninger, der omfatter så mange børn som muligt, så der kan opbygges et fællesskab i dagtilbuddet om måltiderne.

Hvordan madordningen i det enkelte dagtilbud kan udformes, afhænger til dels af, hvilken kompetence kommunen har overladt til forældrebestyrelsen, jf. reglerne om forældrebestyrelser, jf. serviceloven §§ 13 og 14.

I puljeordninger efter servicelovens § 11, som er private pasningsordninger baseret på en aftale mellem en kommune og puljeordningen, er der ikke krav om forældrebestyrelser. Beslutning om indførelse af madordninger må aftales med forældregruppen afhængigt af, hvordan forældreindflydelsen konkret er i puljeordningen.

Dagtilbud med madordninger vil, afhængigt af den form for madordning der vælges, være omfattet af Fødevareloven, og heunder i nogle tilfælde krav om godkendelse af køkken m.v.

Med forslaget tillægges forældrebestyrelsen kompetence til at fastsætte, hvordan madordningen skal tilrettelægges, og hvad forældre, der vælger at være med i ordningen, skal betale for madordningen. Forældrebestyrelsen får ikke hermed kompetence vedrørende kommunen udgifter til dagtilbud eller fastsættelse af forældrebetalingen for ophold i dagtilbud, jf. §§ 15 og 15 a. Betaling for madordninger er ikke en del af forældrebetalingen, jf. §§ 15 og 15 a.

I de selvejende daginstitutioner, hvor der ikke er en forældrebestyrelse men en institutionsbestyrelse med forældreflertal, kan institutionsbestyrelsen træffe beslutning om oprettelse af en madordning efter denne bestemmelse.

Det foreslås, at forældre, der har deres barn i et dagtilbud med en madordning, selv kan vælge, om de vil være med i ordningen og betale for ordningen, eller de vil give deres barn mad med. En tvungen madordning, hvor forældrene skal betale den fulde pris for ordningen, vil stride mod hensynet til forældrenes frie valg.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De administrative konsekvenser ved at opkræve betaling for deltagelse i madordninger forudsættes indeholdt i de enkelte dagtilbuds driftsbudgetter. Der vurderes ikke at være økonomiske konsekvenser for mellemværendet mellem stat og kommune ved at indføre mulighed for madordninger mod fuld forældrebetaling.

Forslaget er forhandlet med de kommunale parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

F. t. l. vedr. social service

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen ligestillingsmæssige konsekvenser.

Andre konsekvenser

Forslaget har ikke konsekvenser i forhold til det frivillige arbejde.

Høring

Lovforslaget har været til høring hos Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Pædagogisk Medhjælper Forbund (PMF), Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), Landsforeningen af Social-

pædagoger (LFS), Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Landsforeningen af forældre til børn i daginstitutioner (FOLA), Socialpædagogernes Landsforbund (SL), Økonomaforeningen, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns og Frederiksberg Kommuner, Amdrårdsforeningen i Danmark, Socialchefforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Statsministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Undervisningsministeriet, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Fødevareministeriet, Den Sociale Ankestyrelse, Børnerådet, Det Centrale Handicapråd og Nævnet for Etnisk Ligestilling.

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Det foreslås, at kommunen får mulighed for at beslutte, om det skal være muligt at oprette madordninger i dagtilbud efter § 7 til børn i alderen fra 3 år og derover. De dagtilbud, inden for hvilke der kan oprettes madordninger efter denne bestemmelse, er kommunale og selvejende daginstitutioner, dagpleje og puljeordninger, som er oprettet efter serviceloven §§ 9 - 11.

Kommunen kan i forbindelse med fastsættelse af mål og rammer for dagtilbuddene, jf. § 8, fastsætte overordnede rammer for madordninger, der betales af forældrene. Kommunen kan endvidere fastsætte, om

kost eller en del af kosten indgår som en integreret del af dagtilbuddet og hermed i grundlaget for beregning af den almindelige forældrebetaling.

Det foreslås, at forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud får mulighed for at beslutte, om der skal oprettes en madordning, og hvordan en madordning skal tilrettelægges. Forældrebestyrelsens beslutning skal respektere de overordnede rammer for madordninger, som kommunen kan have fastsat. For så vidt angår puljeordninger, hvor der ikke er en forældrebestyrelse, henvises til de almindelige bemærkninger.

Med forslaget får forældrebestyrelsen kompetence til at fastsætte, hvad en madordning skal koste for de forældre, der vælger at benytte ordningen.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2003.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 755 af 9. september 2002, som ændret ved § 3 i lov nr. 1092 af 16. december 2002, § 1 i lov nr. 1066 af 17. december 2002, lov nr. 1067 af 17. december 2002, lov nr. 1070 af 17. december 2002 og lov nr. 1071 af 17. december 2002, foretages følgende ændring:

1. Efter § 15 a indsættes:

»§ 15 b. Kommunen kan beslutte at give mulighed for madordninger i dagtilbud efter § 7 til børn i alderen fra 3 år og derover.

Stk. 2. Forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud beslutter, om der skal oprettes en madordning efter stk. 1, og hvordan den skal tilrettelægges. I puljeordninger efter § 11, hvor der ikke er en forældrebestyrelse, træffer puljeordningen beslutningen.

Stk. 3. De enkelte forældre med børn i et dagtilbud med madordning efter stk. 1 beslutter, om de vil benytte madordningen og betaler den fulde udgift til madordningen.«

Til lovforslag nr. L 135. Skriftlig fremsættelse (29. januar 2003)

Socialministeren (Henriette Kjær) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service (Mulighed for madordninger i børnehaver mod fuld forældrebetaling)

(Lovforslag nr. L 135).

Lovforslaget er et led i regeringens regelforenklingsprogram og indgår tillige i kommuneaftalen for 2003.

Der stilles forslag om, at kommunerne kan beslutte, at der skal være mulighed for at oprette madordninger mod fuld forældrebetaling i dagtilbud til børn i alderen fra 3 år og derover.

Efter forslaget overlades det til forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud at beslutte, om der skal oprettes en madordning, og hvordan madordningen skal tilrettelægges inden for de overordnede rammer for madordninger, som kommunen har fastsat. Det foreslås, at de enkelte forældre med børn i et dagtilbud med forældrebetalt

madordning kan vælge, om de ønsker at være med i madordningen.

Formålet med forslaget er

- at give kommunerne mulighed for at tilbyde forældre med børn i dagtilbud mere service uden at belaste den kommunale økonomi,
- at sikre mulighed for at eksisterende og vel-fungerende forældreorganiserede madordninger kan fortsætte, og
- at udvide grundlaget for at små børn kan få god og sund mad, mens de er i dagtilbud.

Med forslaget lægges der op til, at der gennem den lokale dialog om madordninger findes frem til løsninger, der kan indpasses med det konkrete dagtilbuds pædagogiske principper og forældrenes forventninger til en madordning.

Forslaget er forhandlet med de kommunale parter og skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne.

Med disse bemærkninger indstiller jeg lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.